

Правила за категоризация на клиентите на инвестиционен посредник „ГРАНД КЕПИТАЛ“ ООД, като непрофесионални/професионални и приемлива насрещна страна

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Обхват

Чл. 1. Настоящите правила уреждат условията и реда за извършване на категоризация на клиентите на инвестиционен посредник „ГРАНД КЕПИТАЛ“ ООД (наричан по-долу „инвестиционен посредник“) във връзка с предоставяните от инвестиционния посредник инвестиционни и допълнителни услуги на неговите клиенти.

Понятие за категоризация на клиенти

Чл. 2. (1) Категоризация на клиентите представлява определянето им като непрофесионални клиенти, професионални клиенти и приемливи насрещни страни.

(2) Категоризацията по ал. 1 се извършва въз основа на предоставената от клиентите информация и съгласно критериите и при спазване на процедурите, установени в тези правила в съответствие със Закона за пазарите на финансови инструменти (**ЗПФИ**) и Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2017/565 от 25 април 2017 г. за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (**Делегиран регламент 2017/565**).

(3) Категоризацията по смисъла на тези правила включва първоначалната категоризация на клиентите и прекатегоризацията им.

КАТЕГОРИИ КЛИЕНТИ

ПРИЕМЛИВА НАСРЕЩНА СТРАНА

Понятие за приемлива насрещна страна

Чл. 3. (1) Приемлива насрещна страна по смисъла на тези правила е **лице от държава-членка, което е:**

1. инвестиционен посредник;
2. кредитна институция;
3. застрахователно дружество;
4. колективна инвестиционна схема;
5. управляващо дружество;
6. пенсионен фонд;
7. пенсионноосигурително дружество;
8. други финансови институции, които имат лиценз или са регулирани от законодателството на Европейския съюз и на държавите членки;
9. лице, чиято основна дейност е търгуване за собствена сметка със стоки и/или деривативни финансови инструменти върху стоки;
10. юридическо лице, което предоставя инвестиционни услуги и/или извършва инвестиционни дейности, които се изразяват само в търгуване за собствена сметка на пазарите на финансови фючъри или опции или други деривативни финансови инструменти и на паричния пазар само с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или което търгува за сметка на други участници на тези пазари, или определя цени за тях и което е гарантирано от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за изпълнението на договорите, сключени от такова лице, се поема от клирингови членове на същите пазари;
11. правителство на държава;
12. държавен орган, който управлява държавен дълг;
13. централна банка;
14. международна институция.

(2) Приемлива насрещна страна е и **лице по т. 1-10 на ал. 1 от трета държава, което изрично е поискало** да бъде третирано като приемлива насрещна страна.

(3) Клиентите по ал. 1 и 2 се категоризират като приемливи насрещни страни с оглед следните услуги и дейности, извършвани от инвестиционния посредник с такива клиенти:

1. приемане и предаване на нареждания на такива клиенти във връзка с финансови инструменти, включително посредничество за сключване на сделки с финансови инструменти за такива клиенти;

2. изпълнение на нареждания за сметка на такива клиенти;

3. допълнителни услуги, пряко свързани с услуга или дейност по т. 1-2, осъществявана за такива клиенти.

(4) Клиентите по ал. 1 и 2 могат да не бъдат третираны като приемливи насрещни страни по отношение на услуги и дейности по ал. 3, когато са прекатегоризирани при условията и по реда на чл. 14 или 15.

(5) За услуги и дейности, различни от посочените в ал. 3, клиентите, определени като приемливи насрещни страни с оглед на услугите и дейностите по ал. 3, се считат за професионални клиенти, освен в случаите по чл. 14, ал. 4 и по чл. 15.

(6) По отношение на задължения на инвестиционния посредник при извършване на услуги и дейности по ал. 3 за клиенти, категоризирани като приемливи насрещни страни, от които не е предвидено изключение съгласно чл. 4, тези клиенти се считат за професионални клиенти.

Степен на защита

Чл. 4. (1) При предоставяне на услуги по чл. 3, ал. 3 на клиенти, които по отношение на тези услуги са определени за приемливи насрещни страни, инвестиционният посредник не е длъжен да спазва следните изисквания по отношение на конкретните нареждания или съответната допълнителна услуга, пряко свързана с тези нареждания:

1. изискванията относно достатъчност на информацията за предоставяната услуга;

2. изискванията за предоставяне от клиента на информация за неговите знания и опит, финансово състояние, инвестиционни цели и други, във връзка с предоставяните от инвестиционния посредник услуги, както и задължението на инвестиционния посредник да преценява дали предоставяните услуги са подходящи за клиента – оценка за уместност;

3. изискванията за изпълнение на нареждания в най-добър интерес на клиента в съответствие с прилаганата от инвестиционния посредник политика за изпълнение на нареждания, както и свързаните с това задължения за уведомяване за прилаганата политика, доказване на изпълнение в съответствие с нея, предоставяне на отчети и други;

4. изискванията за незабавно, честно и точно изпълнение на нарежданията на клиента при спазване на реда на постъпване на идентичните нареждания;

5. изискването да извършва инвестиционни и допълнителни услуги за клиента само въз основа на писмен договор;

6. изискването да анализира достатъчно широка гама от финансови инструменти при предоставяне на независим инвестиционен съвет;

7. ограниченията за предоставяне и получаване на възнаграждения, комисионни и непарични облаги от трети лица;

8. изискванията по чл. 70, чл. 71, ал. 1 и чл. 74 от ЗПФИ.

(2) Изключенията по предходната алинея не се прилагат в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 3, ал. 1 и 2 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 14 или чл. 15.

ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ

Понятие за професионален клиент

Чл. 5. (1) Професионален клиент по смисъла на тези правила е клиент, който притежава опит, знания и умения, за да взема самостоятелно инвестиционни решения и правилно да оценява рисковете, свързани с инвестирането, и който отговаря на критериите по ал. 2:

(2) Професионални клиенти са:

1. Лица, за които се изисква издаването на разрешение за извършването на

дейност на финансовите пазари или чиято дейност на тези пазари е регулирана по друг начин от националното законодателство на държава членка, независимо от това дали е съобразено с Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, както и лица, получили разрешение за извършване на тези дейности или по друг начин регулирани от законодателството на трета държава, както следва:

а) кредитни институции;
б) инвестиционни посредници;
в) други финансови институции, които подлежат на лицензиране или се регулират по друг начин;

г) застрахователни дружества (компани);
д) предприятия за колективно инвестиране и техните управляващи дружества;
е) пенсионни фондове и пенсионноосигурителните дружества;
ж) лица, които търгуват по занятие за собствена сметка със стоки или деривативни финансови инструменти върху стоки;

з) юридически лица, които търгуват за собствена сметка на пазарите на финансови фючърси, опции или други деривативни финансови инструменти и на паричния пазар, единствено с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или които търгуват за сметка на други участници на тези пазари и са гарантирани от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за осигуряване изпълнението на договорите, сключени от такива лица, се поема от клирингови членове на същите пазари;

и) други институционални инвеститори.

2. Големи предприятия, които отговарят поне на две от следните условия на ниво дружество:

а) балансово число - най-малко левовата равностойност на 20 000 000 евро;

б) чист оборот - най-малко левовата равностойност на 40 000 000 евро;

в) собствени средства - най-малко левовата равностойност на 2 000 000 евро.

3. Национални и регионални органи на държавната власт, включително държавни органи, които участват в управлението на публичен дълг на национално или регионално ниво, централни банки, международни и наднационални институции, като Световната банка, Международният валутен фонд, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и други подобни международни организации.

4. Други институционални инвеститори, чиято основна дейност е инвестиране във финансови инструменти, включително лица, които извършват секюритизация на активи или други финансови транзакции.

(3) Клиентите по ал. 2 се считат за професионални по отношение на всички сделки, инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти, освен в случаите по чл. 13 и чл. 15 от тези правила.

(4) Клиентите по чл. 3, ал. 1 и 2 се считат за професионални по отношение на услугите по чл. 3, ал. 3, когато са прекатегоризирани като такива съгласно чл. 14 или чл. 15.

(5) Инвестиционният посредник приема за професионални и клиенти, които са прекатегоризирани като такива при условията и по реда на чл. 16.

Степен на защита

Чл. 6. (1) При предоставяне на услуги на професионални клиенти инвестиционният посредник осигурява по-ниска степен на защита спрямо прилаганата по отношение на непрофесионални клиенти, включително:

1. на професионалния клиент се предоставя ограничен обем информация във връзка със сключването на договора;

2. на професионалния клиент се предоставя ограничен обем информация във връзка с предоставяните услуги, включително относно политиката за изпълнение на нареждания, разходите и комисионните и начина на съхраняване на клиентските активи;

3. при извършване на оценка за подходяща услуга по отношение на инвестиционна консултация или управление на портфейл за професионален клиент, инвестиционният посредник може да приеме, че по отношение на продуктите, сделките и услугите, за които е определен като професионален клиент, той притежава необходимия опит и познания;

4. при извършване на оценка за подходяща услуга по отношение на инвестиционна консултация за професионален клиент по чл. 5, ал. 2, инвестиционният посредник може да

приеме, че този клиент има финансовата възможност да понесе всички свързани инвестиционни рискове, съвместими с неговите инвестиционни цели;

5. изпълнението на задължението за най-добро изпълнение по отношение на професионален клиент факторът обща стойност на сделката не е определящ;

6. инвестиционният посредник не е длъжен да информира професионалния клиент за възникналите обективни трудности, пречатващи точното изпълнение на нарежданията;

7. при изпълнение на нареждане на професионален клиент инвестиционният посредник е длъжен да му предостави само съществената информация за сделката;

8. инвестиционният посредник не е длъжен да уведомява професионалния клиент, за чиято сметка управлява портфейл, когато има непокрити отворени позиции по условни сделки, както и при реализиране на загуби над определен размер по сделки или прехвърляния, зависещи от бъдещи условия събития;

9. професионалният клиент не подлежи на компенсиране от Фонда за компенсиране на инвеститорите;

10. не се прилага забраната инвестиционният посредник да предоставя стимули на служителите си, за да препоръчат на клиент конкретен финансов инструмент, когато инвестиционният посредник може да предложи друг финансов инструмент, който в по-голяма степен отговаря на потребностите на клиента;

11. инвестиционният посредник може да сключва с професионални клиенти договори за финансови обезпечения с прехвърляне на собствеността върху обезпечението с цел обезпечаване на настоящи, бъдещи, определени, условни или очаквани задължения на клиента;

12. при предоставяне на инвестиционен съвет на професионален клиент, инвестиционният посредник не е длъжен да предоставя на клиента доклад, който включва общо описание на съвета и обосновка защо дадената препоръка е подходяща за професионалния клиент;

13. инвестиционният посредник има право да предположи, че професионален клиент разполага с нужния опит и знание, за да може да разбере присъщите рискове, свързани с тези конкретни инвестиционни услуги или сделки или видовете сделки и продукти, за които клиентът е класифициран като професионален клиент.

(2) Изключенията по предходната алинея не се прилагат в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 5 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 13 или чл. 15.

НЕПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ

Понятие за непрофесионален клиент

Чл. 7. Непрофесионален клиент по смисъла на тези правила е клиент, който не отговаря на изискванията за професионален клиент или приемлива насрещна страна.

Степен на защита

Чл. 8. (1) При предоставяне на услуги на непрофесионални клиенти инвестиционният посредник им осигурява най-висока степен на защита.

(2) Изключения от предходната алинея се допускат единствено в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 7 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 16.

РЕД ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА КЛИЕНТИ

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Информация, предоставяна от ИП при сключване на договора

Чл. 9. (1) Преди сключване на договор за предоставяне на инвестиционни и/или допълнителни услуги инвестиционният посредник уведомява клиентите си за условията и критериите, по които ги определя като професионални или непрофесионални, както и за обстоятелствата, при които могат да бъдат определени като приемлива насрещна страна.

(2) Инвестиционният посредник уведомява клиентите си за **правото им да поискат да бъдат определени по различен начин** и за **промените в тяхната защита при определянето им по друг начин**, включително:

1. уведомява клиентите, че при **определянето им като непрофесионални** същите имат право да поискат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти, ако за тях са изпълнени изискванията на чл. 16, както и че при извършване на такава прекатегоризация по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена, спрямо тези клиенти ще се прилага ограничена защита съгласно чл. 6, ал. 1;

2. уведомява клиентите, че при **определянето им като професионални** съгласно чл. 5, ал. 2 същите имат право да бъдат прекатегоризирани като непрофесионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти, при което ще се ползват от пълна степен на защита съгласно чл. 6, ал. 1 по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена прекатегоризацията;

3. уведомява клиентите, че при **определянето им като приемливи насрещни страни** съгласно чл. 3 същите имат право да не бъдат третирани като такива общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти; такива клиенти се третират като професионални, освен ако изрично поискат да бъдат третирани като непрофесионални; когато клиентите поискат да бъдат третирани като непрофесионални, се ползват от пълна степен на защита съгласно чл. 8, ал. 1 по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена прекатегоризацията.

(3) Счита се, че инвестиционният посредник е предоставил дължимата съгласно предходните алинеи информация, когато е предоставил тези правила на клиентите при сключване на договора.

Информация, предоставяна от клиента при сключване на договора

Чл. 10. (1) При сключване на договор за предоставяне на услуги на клиент инвестиционният посредник изисква и клиентът предоставя информация чрез попълване на картата – приложение към тези правила.

(2) Въз основа на представената съгласно ал. 1 информация служителят на инвестиционния посредник, който сключва договора с клиента, категоризира клиента, съответно извършва прекатегоризацията му съгласно следващите раздели от тази глава, и уведомява клиента за категоризацията, съответно прекатегоризацията му като непрофесионален клиент, професионален клиент или приемлива насрещна страна.

Информация, предоставяна от клиента при изпълнение на договора

Чл. 11. (1) Клиент, прекатегоризиран от непрофесионален в професионален клиент съгласно чл. 16, е длъжен да уведоми инвестиционния посредник за всяка промяна в данните, послужили като основание за извършване на прекатегоризацията му.

(2) В случай че инвестиционният посредник установи въз основа на уведомлението по ал. 1 или по друг начин при осъществяване на дейност за сметка на този клиент, че същият е престанал да отговаря на условията за определянето му като професионален, инвестиционният посредник започва да прилага спрямо него правилата, осигуряващи по-висока степен на защита за непрофесионални клиенти.

ИЗВЪРШВАНЕ НА КАТЕГОРИЗАЦИЯ

Първоначална категоризация

Чл. 12. (1) Първоначалната категоризация на клиенти се извършва въз основа на предоставената от клиентите информация по картата – приложение към тези правила.

(2) Клиенти, декларирали наличие на обстоятелство по чл. 5, ал. 2 в картата – приложение към правилата, и представили съответни доказателства за това, се определят като професионални клиенти по отношение на всички инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти.

(3) Клиенти, декларирали наличие на обстоятелство по чл. 3, ал. 1 или 2 в картата – приложение към правилата, което ги определя като приемливи насрещни страни, и представили

съответни доказателства за това, се категоризират като такива по отношение на услугите и дейностите по чл. 3, ал. 3, като за други услуги и дейности се считат за професионални клиенти.

(4) Клиенти, за които съгласно представената от тях информация в картата – приложение към тези правила, не е налице обстоятелство по чл. 3, ал. 1 или 2 или чл. 5, ал. 2, се категоризират като непрофесионални клиенти.

Прекатегоризация на професионални клиенти по тяхно искане

Чл. 13. (1) Клиенти, определени като професионални съгласно чл. 12, ал. 2, когато преценят, че не могат правилно да оценят и управляват рисковете, свързани с инвестирането във финансови инструменти, отправят искане до инвестиционния посредник за осигуряване на по-висока степен на защита общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) По-високата степен на защита се осигурява въз основа на писмено споразумение между инвестиционния посредник и клиента, в което изрично се посочват конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти, във връзка с които на клиента ще се осигурява по-висока степен на защита.

(3) По-високата степен на защита по ал. 2 осигурява на клиента, че няма да се смята за професионален клиент за целите на приложимия режим към дейността на инвестиционния посредник. С подписването на споразумението по ал. 2 на клиента се предоставя статут на непрофесионален клиент.

Прекатегоризация на клиенти – приемливи насрещни страни по тяхно искане

Чл. 14. (1) Клиенти, определени като приемливи насрещни страни съгласно чл. 12, ал. 3, могат да поискат да не бъдат третирани като такива общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) Прекатегоризацията се извършва въз основа на писмено споразумение, в което изрично се посочват конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти, във връзка с които на клиента ще се осигурява по-висока степен на защита.

(3) Клиентът по ал. 1, прекатегоризиран съгласно ал. 2, се третира като професионален, освен ако изрично поиска да бъде третиран като непрофесионален.

(4) Когато клиентът по ал. 1 изрично поиска да бъде третиран като непрофесионален, по отношение на него се прилага чл. 13, ал. 3.

Прекатегоризация на професионални клиенти и клиенти – приемливи насрещни страни по инициатива на инвестиционния посредник

Чл. 15. Промяна в категоризацията съгласно чл. 13 и 14, освен по искане на клиента, може да бъде извършена и по инициатива на инвестиционния посредник.

Прекатегоризация на непрофесионални клиенти

Чл. 16. (1) Клиенти, определени като непрофесионални клиенти съгласно чл. 12, ал. 4, могат да поискат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) Клиентите по ал. 1 могат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти при наличие на поне два от следните критерии:

1. през последната година лицето е сключвало средно за тримесечие по 10 сделки със значителен обем на съответен пазар;

2. стойността на инвестиционния портфейл на лицето, който включва финансови инструменти и парични депозити, е повече от левовата равностойност на 500 000 евро;

3. лицето работи или е работило във финансовия сектор не по-малко от една година на длъжност, която изисква познания относно съответните сделки или услуги.

(3) Клиентите по ал. 1 отправят **писмено искане** до инвестиционния посредник да бъдат третирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени инвестиционни услуги или сделки или с определен вид сделки или инвестиционен продукт, в което декларират наличието на поне два от критериите по ал. 2 и предоставят доказателства за това. Клиентът предоставя и допълнителна информация за опита, уменията и знанията си, определена в картата – приложение към тези правила.

(4) Инвестиционният посредник предприема необходимите действия, за да се увери, че клиентът отговаря на изискванията по ал. 2, чрез извършване на съответни проверки на предоставената информация в бази данни, до които има достъп, изискване на справки от трети лица и проверка на предоставените от клиента документи.

(5) Инвестиционният посредник преценява постъпилото искане по ал. 2 и предоставените във връзка с него информация и доказателства от гледна точка на:

1. спазването на посочените в ал. 2 изисквания;

2. наличието на възможност клиентът да взема самостоятелни инвестиционни решения и да преценява рисковете, свързани с тях, съобразно характера на сделките или услугите, които клиентът възнамерява да ползва или да сключва, въз основа на оценката на инвестиционния посредник за опита, уменията и знанията на клиента.

(6) При извършване на обоснована оценка, че обстоятелствата по ал. 5 са налице, инвестиционният посредник писмено предупреждава клиента, че той няма да се ползва от съответната защита при предоставянето на услуги и извършването на дейности от инвестиционния посредник, както и от правото да бъде компенсиран от Фонда за компенсиране на инвеститорите във финансови инструменти, съответно че спрямо него ще се прилага ограничена защита съгласно чл. 6, ал. 1, като клиентът декларира, че е уведомен за тези обстоятелства.

(7) Инвестиционният посредник прекатегоризира клиента по ал. 1 като професионален клиент, ако са налице условията и е спазена процедурата по предходните алинеи.

Извършване на прекатегоризация и възстановяване на първоначалната категоризация

Чл. 17. (1) Клиентът може да отправи искане за прекатегоризация при сключване на договора или последващо във всеки един момент от изпълнението му.

(2) Искането за прекатегоризация при сключването на договора се извършва с попълване на съответната част от картата – приложение към тези правила.

(3) Последващо искане за прекатегоризация се отправя в писмена форма като се спазват изискванията за предоставяне на информация и документи, установени в съответната част от картата – приложение към тези правила.

(4) Клиент, прекатегоризиран съгласно тези правила, във всеки един момент може да отправи искане за възстановяване на първоначалната му категоризация.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1 Използваните в тези правила думи, изрази и термини имат значението, което им придават ЗПФИ, Наредба № 38 и Делегиран регламент 2017/565.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2 Правилата са съставени в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти, Делегиран регламент 2017/565 и Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници.

§ 3 Правилата са приети с решение на управителите на Дружеството от 07.05.2019 г. и одобрени от Общото събрание на съдружниците с решение от 15.05.2019 год.

§ 4 Правилата се предоставят за запознаване и изпълнение на управителите, служителите и всички други съответни лица по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Делегиран регламент 2017/565, при встъпването им в длъжност или при започване на дейност за инвестиционния посредник. Лицата по предходното изречение декларират това обстоятелство.

§ 5 Правилата се предоставят на клиентите на инвестиционния посредник преди сключване на договор с тях.